

FOTO: Håvard Løvnes

KUNSTEN Å SE

Rune fortjener et portrett

Dette portrettet bærer kun den avportrettertes fornavn. Resten er opp til oss. «Rune». Dette grepet er like kjent fra fotoportretter som portrettmalerier. Vi får bare dette å gå på, og resten må vi lese oss frem til med blikket. Dette er ingen kjendis, vi vet ikke hvem Rune er. Men her er han, her sitter han, i det som etter all sannsynlighet er hans eget hjem.

På veggen bak finner vi et bilde i bildet: Det ligner mistenkelig på mannen i forgrunnen. En kjapp tegning av mannen med halvlengt hår i hestehale, skjeggete, litt lut, litt søvnige øyne. Dette portrettet, hengt på den nokså enkle trepanelveggen, har ikke ramme, men er bare festet direkte på veggen. Et bilde av ham selv. Ikke et av de sedvanlige konfirmasjonsbildene i ramme, ikke noen bilder fra slektstreff eller foreldrenes dobbeltportrett. Et enkelt bilde av ham selv med royk og flasker, hengt like enkelt rett opp på veggen.

Og i samsvar med portrettsjangeren har mannen en rekke gjenstander, eller attributter, som knytter seg til ham og sier noe om hvem han er, om hva slags liv han lever. Potetgullposen på bordet, noen ølbokser, et rør med bruse-tabletter, en halvspist take-awaypizza, noen blader oppslått på såkalte midtsidepiker, røyken i hånda og askebegeret fullt av sneiper på bordet. Her er det ikke servietter på bordet, men doruller. Er det et plaster i mannens panne? Det er vanskelig ikke å lese alle disse artefaktene som ligger strødd omkring den i grunnen nokså beskjedent skulende mannen som markører for «et ungkarliv». En broket scene.

Men bakerst i den rotete scenen henger et svart klede. Det isolerer mannen mot den mørke bakgrunnen. Det fremhever ham, løfter ham ut mot betrakteren. Diskusjonen om hva som fortjener å bli malt, går langt tilbake. Tenk

TEKST:
Gustav
Borgersen,
kunsthistoriker
og kritiker

i
OM VERKET:

Rune

Oljemaling på treplate,
50 x 47,5 cm (2020-21)

HVOR OG NÅR: Viser på Trondelagsutstillingen 2021, som kan ses på Trondelag Senter for Samtidskunst i Trondheim i Fjordgata 11 mellom 21. august og 26. september. Utstillingen vises deretter i Galleri Hans på Ørland mellom 9. oktober og 20. november.

KUNSTNER: Håvard Løvnes (f. 1980)

TIDLIGERE VERKER: Håvard Løvnes er en billedkunstner bosatt i Trondheim som har gjort seg særlig bemerket innen sjangeren portrettmaleri. Han ga nylig ut boken «Portretter», som samler en rekke av hans bilder mellom to permer. Maleriet «Rune» er sagt å være første maleri i en planlagt serie der kunstneren portretterer mennesker i deres vante eller hjemlige omgivelser.

«Bildet åpner opp for noen såre og aktuelle temaer ... »

bare på Gustav Wentzels «Et snekkerverksted» fra 1881, som skapte skandale nettopp fordi den rotete scenen viste en blanding av en provisorisk stue og et arbeidsværelse med spyttklyser på ovnen og en lutrygget – noen kalte ham stygg – snekker som sentralfigur. Og norsk sosialrealistisk film og litteratur fra 1900-tallet har jo hatt som prosjekt å løfte frem glemte figurer og vise dem frem, påminne om deres eksistens.

Mye har skjedd siden Wentzel og 1970-tallsfilm. Men dette er da også et bilde av vår tid: Antibacflasken står fremme, take-awayesken er slått opp. Og ikke minst denne mannen, anslagsvis i 30-40-årene, alene i en rotete stue, uten spor av kjernefamiliens kjennemerker. Isolasjonen er tydelig. Bildet åpner opp for noen såre og aktuelle temaer, samtidig som det er gjort med en rettfram ærlighet i uttrykket, uten forsøk på å pynte det til.
ukeadressa@adresseavisen.no